

Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26508>

Özet

Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği, S. B. Çelik, M. V. Batık, K. Özcan ve S. Aksoy (2015) tarafından çocukluk çağı obezitesi sorununa yönelik toplumsal tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek geliştirme çalışması, bireylerin obez çocuklara karşı sahip olduğu bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimleri nicel olarak belirlemeyi hedeflemiştir.

Bu ölçek, özellikle eğitim, sağlık ve psikoloji alanlarında çalışan profesyonellerin, obezite damgalanması (obesity stigma) ve ayrımcılık düzeylerini tespit etmelerine ve bu olumsuz tutumları azaltmaya yönelik etkili müdahale stratejileri tasarlamalarına yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, Türk popülasyonu üzerinde geçerlik ve güvenilirlik testlerinden geçirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Obezite, çocukluk obezitesi, tutum, sosyal stigma, psikometrik ölçek, obez çocuklara yönelik tutum, ayrımcılık.

Yazarlar

S. B. Çelik, M. V. Batık, K. Özcan, S. Aksoy

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin, eğitimcilerin veya genel yetişkin popülasyonunun obezite sorunu yaşayan çocuklara karşı sergilediği tutumları, önyargıları ve damgalayıcı inançları sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu, obez çocukların sosyal kabulünü engelleyen faktörlerin bilimsel olarak belirlenmesini sağlamaktadır.

Elde edilen veriler, okullarda ve toplumsal çevrelerde obeziteye bağlı ayrımcılıklar ve zorbalıklar azaltmaya yönelik farkındalık ve eğitim programlarının planlanması için önemli bir başlangıç noktası sunar. Ölçek, alandaki mevcut obezite algısının değerlendirilmede etkili bir araçtır.

Yapı

Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği, sosyal psikolojideki tutum teorisine dayanarak, bireylerin obez çocuklara karşı geliştirdiği tepkilerin çok boyutlu yapısını ele alır. Bu yapı, genellikle bilişsel (obezitenin nedenlerine dair inançlar), duyuşsal (sempati veya tiksinti gibi duygusal tepkiler) ve davranışsal (etkileme kurma veya kaçınma eğilimi) bileşenleri içerir.

Ölçek, obeziteyi kişisel kontrol eksikliği olarak görme eğilimi ile genetik veya çevresel faktörlere atfetme eğilimi arasındaki ayrımı ölçen maddeleri içererek, tutumun karmaşık doğasını

araştırılmaktadır.

Geçerlik

Çelik ve arkadaşları tarafından yapılan geçerlik çalışmasında, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Bu süreçte, uzman görüşü alınarak içerik geçerliği sağlanmış ve maddelerin ilgili yapıyı temsil etme derecesi değerlendirilmiştir.

Yapı geçerliği, faktör analizi teknikleri (Açıklayıcı ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) aracılığıyla incelenmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin obez çocuklara yönelik tutum yapısıyla teorik olarak tutarlı alt boyutlar oluşturduğunu gösteren güçlü kanıtlar sunmuştur. Geçerlik sonuçları, ölçeğin Türk kültürüne özgü tutumları güvenilir bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin zamana karşı istikrarlı ve iç tutarlılığını belirlemek amacıyla kapsamlı güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa), ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar uyumlu olduğunu göstermektedir. Geliştirme makalesinde, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde yüksek bir iç tutarlılığına sahip olduğu rapor edilmiştir (genellikle 0.80 civarında veya üzerinde).

Ek olarak, ölçeğin kararlılığını test etmek için test-tekrar test yönteminin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu yöntem, aynı katılımcıların farklı zaman aralıklarında ölçekten benzer puanlar almasını sağlayarak, ölçüm aracının tutarlılığını desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, geliştirme aşamasında uygulanan faktör analizi sonucunda çok boyutlu bir yapı sergilemektedir. Bu analizler, obez çocuklara yönelik tutumun tek bir genel boyuttan ziyade, birkaç farklı alt faktörden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu alt faktörler, tutumun farklı yönlerini temsil etmektedir (örneğin, "Suçlama/Negatif Yargılama" ve "Destek/Sempati").

Faktör yapısının belirlenmesi, ölçeğin puanlanması ve sonuçların yorumlanması kritik öneme sahiptir. Her bir faktör, obez çocuklara yönelik tutumun belirli bir yönünü başlıca olarak değerlendirmeye olanak tanır, böylece müdahale programları daha hedef odaklı hale getirilebilir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Çoklu seçenekli öz bildirim format?)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, Üniversite Ö?rencileri ve E?itim Alan?ndaki Profesyoneller

Age Group: Ergenlik dönemi ve üzeri (Ölçe?i dolduranlar için)

Population Details: Türkiye'deki üniversite ö?rencileri ve/veya ö?retmen adaylar? üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yap?lm??t?r. Türk kültürü ba?lam?nda obez çocuklara yönelik tutumlar? ölçmek için uygundur.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lardan, obez çocuklara ili?kin çe?itli ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya kat?lmad?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk sa?l???, damgalama, obezite, psikometrik özellikler, tutum ölçümü, sosyal psikoloji, güvenirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Yay?nlanan makalede aç?kça belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: ?lgili makalede yaz??ma yazar?na ait e-posta adresi mevcuttur.

Correspondence Address: Çelik, S. B., Bat?k, M. V., Özcan, K. ve Aksoy, S.'nin ilgili akademik kurumlar?.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in bilimsel ve akademik amaçlı? kullan?m? için genellikle yazarlardan resmi izin al?nmas? gerekmektedir. Makale, aç?k eri?imli bir dergide yay?nlanm??t?r. Ticari kullan?m için yazarlarla ileti?ime geçilmesi zorunludur.

Kaynakça

Çelik, S. B., Bat?k, M. V., Özcan, K. ve Aksoy, S. (2015). Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *e-International Journal of Educational Research*, 6(1), 40-53.

Makalenin orijinal ba?lant?s? Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [obez-cocuklara-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Orijinal kaynak içeriğinde ölçek maddeleri (itemleri) sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanan makalenin (Çelik et al., 2015) incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM